

OCCITAN : Fiche 6 – Lexiques spécifiques

Quelques pistes pour la comparaison du lexique des langues romanes

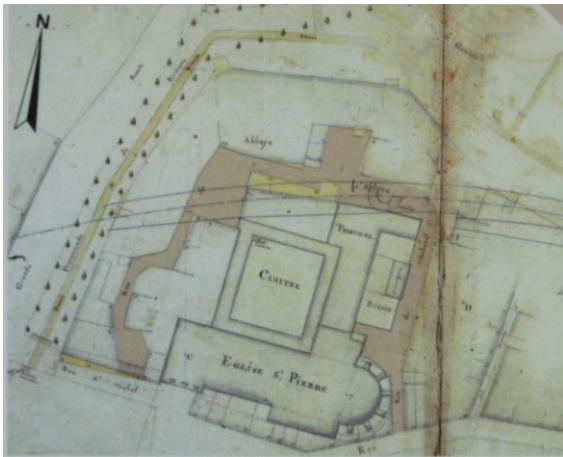
Enrichissement lexical et inter-linguistique

Documents supports

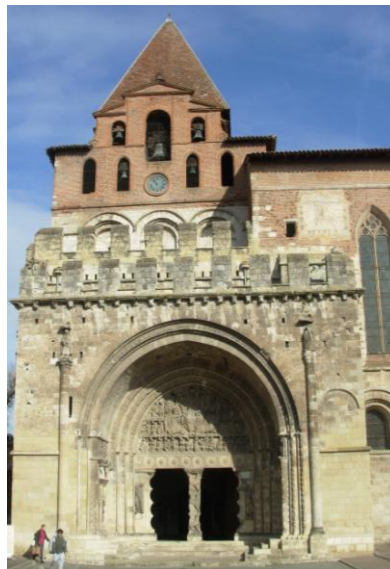
- Album *Ultreia, Sur les chemins de Compostelle* et enregistrement, Sylvie Leonard, SCEREN-CRDP Montpellier, 2009, coll. Langues en pratiques, docs authentiques.
- Fotografias de l'abadiá de Moissac, © Gilles Arbousset, 2008.

Sur le chemin, l'art roman occitan

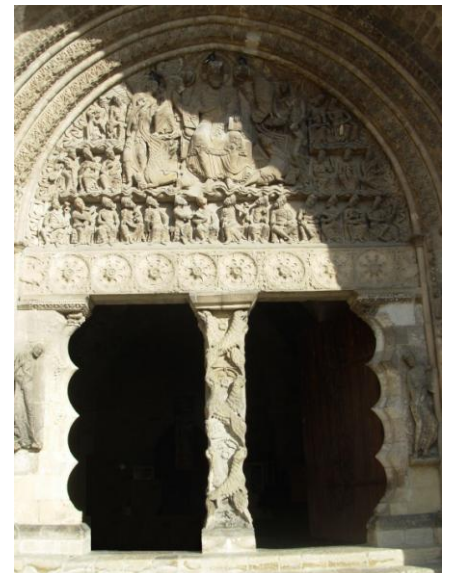
1. Los documents autentics per s'apropriar lo patrimòni arquitectural

Plan de l'anciana abadiá Sant-Pèire de Moissac, Tarn e Garona, sègle XIIen.
Es estada traucada pel camin de fèrre al sègle XIXen.

Cloquìer-pòrge de la glèisa Sant-Pèire

Portal de la glèisa

Clastra de l'abadiá fondada al sègle VIIen.

Capitèl de la clastra

Pilars e capitèls dins la clastra

2. Lo lexic especific

S'agirà pas d'aprene lo lexic dins totas las lengas mas de veire que las lengas romanicas an evoluit e se semblan totjorn. Sèm aquí dins una activitat d'observacion, de comparason de lenga, d'educacion lingüistica... interessanta mas pas sufisenta en seccion bilingüa quand s'agís, en cycle 3, de bastir de coneissenças disciplinàrias en utilizar los dos còdis (francés e occitan).

Ecclesia   **l'église**   **la glèisa**   **l'església**   **la iglesia**

LATIN	FRANCAIS	OCCITAN	CATALAN	ESPAGNOL
nave, m.	nef (forme de coque de bateau à l'envers)	nau, f.	nau	nave, f.
costatu, m. (lat. vulg)	bas-côtés	laterals, m.	laterals	naves laterales, f.p.
laterale, m.	collatéraux	co-laterals, m.	col·laterals	
emprunt anglais du latin savant transsoeptu, m.	transept	transèpte, m.	transsepte	crucero, m.
absida, m.	abside	absida, f.	absís	ábside, m
choru, m. <= grec khoros	absidiole (diminutif) choeur	absidiòla, capèla, f. còr, m.	absidiola cor	absidiola, f. coro, m.
	croisée	crosièr, m.		
	déambulatoire	deambulàtori, m.		
	autel	autar, m.		
volvita, m. (lat.pop.)	voûte	volta, m.	volta	bóveda, f.
arcu, m.	arc préroman	arc preromanic, m.	arc preromànic / arc de ferradura	arco prerrománico
<= verbe cintre <= cincturare	arc en plein cintre	arc de plen cindre, m.	arc de mig punt	arco de medio punto
	contrefort	contrafòrt, m.		
	pilier	pilar, m.		
	vitrail	veiral, m.		

Le portail

LATIN	FRANCAIS	OCCITAN	CATALAN	ESPAGNOL
		portal, m.		
volsura, m. (lat. vulg.)	voissures	volsura, f.	dovellatge	arquivoltas, f.p.
tympanu, m. <=grec tumpanon (tambourin)	tympan	timpan, m.	timpà	tímpano, m.
limitare, m. (lat. vulg.)	linteau	lintèl, m.	llinda	dintel, m.
pede, m.	pieds-droits		brancals	jambas, f.p.

Le cloître, le clocher

LATIN	FRANCAIS	OCCITAN	CATALAN	ESPAGNOL
		cloquière, m.		
claustru, m.	cloître	clastru, f.	claustru	claustru, m.
columna, m. capitellu, m. fuste, m. emprunt à l'italien <= dim. latin socculu, m.	colonne chapiteau fût socle	colomna, f. capitel, m. fust, m. sòcle, m.	columna capitell fust / canya sòcol / pedestal	columna, f. capitel, m. fuste, m. basa, f.
clocca, m. bas latin <= celtique	cloche, clocher	campana, f.	campana, campanar	campana, f. campanario, m. torre, f.